

 Verònica Pardo

Dr. Santiago Dexeus

Per veure el vídeo sobre l'entrevista al Dr. Santiago Dexeus:

infotransit.gencat.cat

Sota la lupa

Llibre a la tauleta de nit.

Jo confesso, de Jaume Cabré.

Per què el seu fill no es diu com vostè?

Perquè és una projecció freudiana que no m'interessa.

Què farà quan es jubili?

M'hauré mort abans.

El seu ritual preferit.

Aixecar-me amb tota la mandra, esmorzar, llegir el diari i marxar tranquil·lament a la clínica.

No sol deixar per a demà...

Procuro no deixar res per a demà.

Una veritat veritable.

La que es diu mirant als ulls de la persona.

Un racó per fer-se invisible.

L'Empordà.

Si no fos ginecòleg seria...

Escriptor.

Què porta a les butxaques?

Un mocador.

Un secret confessable.

La meua llibreta blava on anoto tot el que m'interessa: reflexions, cites d'autors que m'agraden, frases...

En què creu?

En l'amor. Abans creia en moltes coses però ara sóc molt més escèptic.

Darrere d'un gran home hi ha una gran dona?

Darrere d'un gran home hi ha una dona frustrada.

Per acabar, defineixi's amb una sola paraula.

Resilient per obligació.

Jaume Costalls

El doctor Dexeus amb el seu fill, també metge i col·laborador, Damià, treballen colze a colze sempre amb la filosofia "Cadira i temps"....

Una família al servei de la dona

Sens dubte Santiago Dexeus i Trias de Bes és un dels ginecòlegs més prestigiosos del nostre país. Diu que li agrada escoltar, ajudar i comprendre, i potser aquesta és la raó per la qual té fama d'empàtic entre les seves pacients. Ens rep a casa seva, en ple cor de Sarrià, una casa on s'ha rodejat de llibres, música i obres d'art. Amb més de 50 anys d'experiència com a promotor de la salut de la dona, Santiago Dexeus ens parla de passat, present i futur...

Com i quan comença la saga de ginecòlegs Dexeus?

Fa més de 80 anys amb el meu pare, el qual des de sempre es va preocupar d'aprendre, atendre, investigar i divulgar els nous coneixements en la ginecologia i l'obstetrícia. Sempre ens va influir a mi i el meu germà en aquesta idea de ciència, investigació i ètica. És el que sempre he cregut i mantingut.

De petit ja volia ser ginecòleg?

No! Ni parlar-ne! Jo anava als jesuïtes de Sarrià i els pares dels meus companys de classe eren fills de comerciants i petits empresaris. Quan em preguntaven a què es dedicava el meu jo deia que era escriptor perquè em feia vergonya dir que el meu pare era un senyor que feia parts. M'avergonyia que el meu pare es dedicés a una cosa tan subterrània!

A mi en aquella època m'hagués agradat ser escriptor.

I com li sorgeix la idea de ser ginecòleg ?

A la nostra família hi havia metges i advocats. Un bon dia, els meus dos germans em van citar al bar La barra de oro de Barcelona per decidir el meu futur. El Joan, que era advocat i tenia un tarannà més racionalista i pragmàtic, em va dir que si volia ser advocat havia de fer oposicions mentre que el Josep Maria, que era ginecòleg, em va animar a fer medicina i em va engrescar molt. I així va ser com vaig decidir fer-me metge.

Què va aprendre del seu pare?

La seva ètica, indestructible! Mai deia una cosa que no pensava. Sempre m'ha entusiasmat la

manera de fer del meu pare i l'he tingut molt present en la meua vida. Quan he tingut un conflicte, un dubte, penso: "Què faria el meu pare en aquest cas?" Quan el meu pare assistia un part difícil tothom el mirava.

Recorda el primer dia que va exercir de metge?

Vaig fer la meua primera guàrdia com a cap de servei a Maternitat. Només tenia 22 anys. Ho vaig passar molt malament i recordo que quan vaig acabar la guàrdia vaig anar a veure el meu pare i li vaig dir que marxava i que mai més volia tornar a passar una nit com aquella. El meu pare em va tranquil·litzar i em va dir que ell m'ensenyaria i m'ajudaria. Els seus ensenyaments m'han durat tota la vida.

El 1984 neix gràcies a vostè i el seu equip Victòria Anna, la primera bebè proveta a l'Estat espanyol. Recordi el moment.

El primer bebè proveta no té cap mena de mèrit especial perquè la ciència és una torxa que ens passem els uns als altres. Els anglesos i els francesos ja ho havien aconseguit uns anys enrere i nosaltres l'únic que vam fer va ser guanyar la cursa aquí a un altre equip que també treballava en un projecte similar. Nosaltres vam ser els continuadors d'una línia científica que havia començat feia temps.

A banda de ser pioner de les tècniques de reproducció assistida, també és el precursor de la píndola anticonceptiva. Es considera un revolucionari?

Absolutament, és clar que sí, però en aquella època a tots aquells que teníem una mica d'empenta se'ns deia revolucionaris. Vaig començar a fer les primeres anticoncepcions,

les primeres lligadures de trompes i això al meu pare li preocupava i li angoixava perquè en aquell moment l'anticoncepció era un tema prohibit i tabú! "El seu fill és un comunista", li deien!

Com i quan neix la filosofia "Cadira i temps"?

Aquest eslògan neix amb el nou projecte que vaig començar ara fa dos anys després de trobar-me fora de la clínica on havia estat sempre. Parlem de cadira i temps perquè aturem el temps per escoltar les nostres pacients. No ens agrada la medicina mecanicista, ràpida, precipitada. Apostem per tenir cura de la salut de les dones a partir dels nostres coneixements mèdics, l'ètica professional i el tracte individualitzat i personalitzat.

A favor o en contra de l'avortament?

A favor de la legalització de l'avortament. A mi que no em demanin que faci avortaments perquè no entra dins de la meua ètica, però comprenc que una dona en determinades circumstàncies ha de tenir els recursos necessaris per poder prendre aquesta decisió.

Quins són els nous reptes en l'àmbit de la ginecologia i l'obstetrícia?

En l'àmbit ginecològic, tot el que pot aportar la biologia molecular, sobretot pel que fa a prevenció i detecció de tumors malignes. I en el camp de l'obstetrícia, els avenços que s'apunten en la biologia fetal a través de tècniques no invasives.

El seu fill també és ginecòleg i treballa amb vostè. Va ser vostè qui el va animar a fer-se metge?

La meua dona em deia que no influís negativament en ell perquè jo constantment li deia que no és fes metge, però el Damià és el meu complement perfecte i darrerament el sento tan proper a mi que el veig com el meu germà. Tant ell com la meua filla Thais, que també treballa amb nosaltres, han estat un puntal per poder tirar endavant i començar de nou.

Les seves pacients són dones... què ha après d'elles?

He après moltíssim! No són ambicioses en la feina, no els importen les medalles, són solidàries i m'admira profundament la seva pluriocupació no reconeguda.

La millor experiència en la seva trajectòria professional?

Totes les dones que han superat un càncer. És fantàstic trobar-les 30 anys després. El metge està gratificat per l'estima dels seus pacients.

El pitjor de ser metge és ...

No poder exercir la medicina que t'agradaria, i això és molt habitual en la medicina massificada on hi ha poc temps per dedicar-se al pacient.

Com ha de ser la relació entre el metge i la pacient?

Ha de ser una relació de confiança i de proximitat absolutes!

Les dones ho tenim més fàcil ara per ser mares?

Per ser mare sí, perquè ara hi ha una sèrie d'avenços i comoditats que abans no es tenien i que fan que la dona pugui en tot moment ser protagonista absoluta del part i del naixement del seu fill.

Què en pensa de les noves tendències del part a casa?

Parir és un fet claríssimament natural però avui en dia donar a llum en condicions que no són hospitalàries comporta uns riscos que s'han de valorar. Si ara hi ha més cesàries no és perquè el metge vol marxar de cap de setmana, sinó perquè tenim a l'abast una sèrie de diagnòstics previs que ens alerten de problemes seriosos i que ens recomanen programar el part amb seguretat.

Quin paper juga i quin paper hauria de jugar el pare en el procés de la maternitat? Hem evolucionat?

Ara l'home està molt més implicat i participa activament en tot l'embaràs i el part. Els matrimonis ara són molt més conscients que no s'acaba tot en el moment del part sinó que la maternopaternitat és un procés que comença just llavors i que implica una sèrie de responsabilitats que ja seran per a tota la vida.

La menopausa és la fi d'alguna cosa? Perquè és una etapa difícil per a la dona?

La menopausa és un concepte que tradicionalment i culturalment ha tingut un fort component masclista, perquè es considerava que una dona que ja no podia tenir fills ja era una altra persona. Confio que la dona estigui cada vegada menys estigmatitzada i per això lluito per desmitificar aquesta etapa de la vida femenina.

Com ha evolucionat al nostre país el càncer de mama i d'úter i la seva prevenció precoç? Observa més consciència del perill?

Sí, hi ha molta més consciència i per tant més prevenció. Els números confirmen aquesta realitat: l'Estat espanyol és un dels països que té menys càncer de coll de matriu. La tendència futura és eradicar aquest tipus de càncer.

Quin canvi en la vida de la dona considera que ha deixat més empremta?

Jo diria que hi ha dos moments cabdals. Un és la contracepció, perquè ha donat la llibertat de tenir el número de fills que es volia i també la llibertat per gaudir del sexe sense por i sense dependre de l'home. L'altre moment clau és, sens dubte, el descobriment del virus del papil·loma humà.

El metge ha de ser vocacional?

Absolutament. De fet, l'acte mèdic és un acte d'amor.

Parlant del trànsit...

El doctor Dexeus va viure en la seva pròpia família la pèrdua d'un ésser estimat en un accident de trànsit. Quan vivien a Sant Sebastià, un dia la seva germana petita que tenia sis anys va sortir a passejar amb l'altra germana més gran. Es va deixar anar de la mà i un cotxe militar que passava per allà la va atropellar i la va deixar amb ferides molt greus. No va morir en el moment sinó arran de la intervenció que li van fer dies després per reparar algunes lesions. "Va ser una experiència duríssima i traumàtica. El meu pare mai ho va superar. En això dels accidents, sempre penses que mai et passarà fins que et passa", recorda.

Ens comenta que ara les coses han canviat molt i que hi ha una gran conscienciació i la ciutadania no condueix com ho feia abans i creu que aquest és el motiu principal que les xifres d'accidentalitat s'hagin reduït considerablement en la darrera dècada. El doctor Dexeus confia molt més en la pastanaga que en el pal i creu que a la llarga la feina educativa i divulgativa dóna molts més fruits que les polítiques coercitives. Amb tot, es mostra d'acord amb la política de radars i creu que "és un sistema dissuasiu excel·lent". Reconeix haver conduït a més de 160 km/hora però assegura que ara mai ho faria! Li agrada conduir però li agrada encara més que algú conduïxi per ell i així relaxar-se en el viatge. Li agraden les motos des de sempre. Tant, que quan era jove se'n va anar amb la Vespa a Londres: "Va ser una experiència única i inoblidable". Encara agafa cada dia la seva moto per anar a la feina i per anar al Barça! A ell, que coneix tant les dones, li pregunto si creu en allò que es diu sempre que les dones condueixen pitjor que els homes. "No", contesta categòricament. Però afegeix seguidament: "L'únic problema que tenen les dones és que sovint parlen per telèfon mentre condueixen i això és un gran perill".